

De toekomst van het advocatenberoep

L'avenir de la profession d'avocat

Executive summary van het Rapport
aan de Minister van Justitie K. Geens

Executive summary du Rapport au
Ministre de la Justice K. Geens

0 INLEIDING - INTRODUCTION

Ons enige doel is voorstellen te formuleren die ten goede komen aan heel ons beroep, dat het cliënteel even ruime als gevarieerde diensten verleent.

Wij bouwden ons rapport op, uitgaande van de nieuwe generatie advocaten. Wat moet worden gewijzigd om hen de uitmuntende vorming te geven zodat ze goed gewapend de uitdagingen waar het beroep vandaag voor staat aankunnen? Dit is onze eerste krachtlijn.

Vervolgens focussen wij ons op de dienstverlening die de cliënt verwacht. De rode draad doorheen dit onderdeel is de ontwikkeling van innoverende voorstellen op het vlak van de organisatie van het kantoor en van de dienstenwaaier die een toekomstgerichte advocatuur moet kunnen aanbieden. Dit is onze tweede krachtlijn.

Wij pleiten resoluut voor een eengemaakte en krachtige advocatuur. De hervorming van het tuchtrecht maakt uiteraard deel van die benadering uit. Samen vormt dit onze derde krachtlijn.

Onze vierde krachtlijn betreft de juridische bijstand. Hier proberen wij de aanzet te geven voor een vernieuwende en uitdagende hervorming van de organisatie van de juridische bijstand.

Notre seul objectif est de formuler des propositions, au bénéfice de l’ensemble de notre profession, dont les services offerts à la clientèle sont aussi larges que divers.

Nous avons construit notre rapport, en nous basant sur la nouvelle génération d’avocats. Que devons-nous changer pour leur offrir une excellente formation qui les armera adéquatement pour faire face aux défis qu’affronte aujourd’hui notre profession? Ceci est notre premier axe.

Ensuite, nous nous concentrons sur le service attendu par le client. Le fil rouge de cette section c’est le développement de propositions innovantes en termes d’organisation du cabinet et d’éventail des services que doit offrir une profession tournée vers l’avenir. Ceci est notre deuxième axe.

Nous plaidons résolument pour une profession unifiée et puissante. La réforme du disciplinaire fait logiquement partie de cette approche. Il s’agit de notre troisième axe.

Notre quatrième axe concerne l’aide juridique. Ici, nous essayons de donner l’impulsion à une réforme innovante et stimulante de l’organisation de l’aide juridique.

1 EERSTE KRACHTLIJN: EEN MODERNISERING VAN DE VORMING VAN ADVOCATEN, DIE UITMUNTEND EN ONAFHANKELIJK ZIJN – PREMIER AXE : LA MODERNISATION DE LA FORMATION DES AVOCATS, EXCELLENTS ET INDÉPENDANTS

1.1 INLEIDING – INTRODUCTION

Wij pleiten voor een universitaire opleiding die moderner is, meer ondernemersgericht en die meer oog heeft voor de vereisten van het beroep.

Nous plaidons pour une formation universitaire qui se veut plus moderne, entrepreneuriale et ouverte aux exigences de la profession.

Er is ook nood aan een revalorisatie van de stage, met een meer kwaliteitsvolle begeleiding, en van de beroepsopleiding, met minder herhalingen en meer aandacht voor de praktijk en voor *soft skills*.

Il faut revaloriser, d’une part, le stage en prévoyant un encadrement de plus grande qualité et, d’autre part, la formation professionnelle en réduisant les redondances et en consacrant davantage d’attention à la pratique et aux compétences générales.

1.2 EEN OPLOSSING IN TWEE TIJDEN – UNE SOLUTION EN DEUX TEMPS

1.2.1 VOORSTEL 1 - KORTE TERMIJN: HERVORMDE BEROEPSOPLEIDING, GEVOLGD DOOR STAGE – PROPOSITION 1 - À COURT TERME : UNE FORMATION RÉFORMÉE, SUIVIE D’UN STAGE

De beroepsopleiding wordt voortaan best opgevat als een belangrijke voorafgaande stap die slechts bij succesvolle afronding toegang geeft tot de stageperiode en dus tot de balie.

Désormais, il est préférable d’entendre la formation professionnelle comme une étape préalable importante qui ne donne accès à la période de stage, et partant au barreau, qu’en cas de réussite de l’examen.

Bij die hervormde beroepsopleiding zouden de opleidingsonderdelen die het nauwst bij het universitair onderwijs aansluiten -zoals deontologie en procesrecht- worden gegeven tijdens de laatste vier maanden van het kalenderjaar (september-december).

Dans la formation professionnelle réformée, les parties qui se rapprochent le plus du cursus universitaire - comme la déontologie et le droit judiciaire - seront enseignées pendant les quatre derniers mois de l’année civile (septembre - décembre).

Na afloop wordt een examen

Ces cours sont sanctionnés par un

afgenomen. Slechts diegenen die daarvoor slagen en zo het beroepsbekwaamheidsattest behalen, zullen mogen starten als advocaat-stagiair. De navolgende stage duurt drie jaar.

examen. Seuls les candidats qui le réussissent et obtiennent le certificat d’aptitude professionnelle peuvent commencer le stage. Celui-ci dure trois ans.

1.2.2 VOORSTEL 2 - BEOOGDE OPLOSSING OP MIDDELLANGE TERMIJN: BEROEPSVOORBEREIDEND TWEEDE MASTERJAAR, GEVOLGD DOOR STAGE – PROPOSITION 2 - SOLUTION ENVISAGEE A MOYEN TERME : FORMATION PROFESSIONNELLE PENDANT LE DEUXIEME MASTER, SUIVI DU STAGE

Op middellange termijn kan een grondigere oplossing worden gekozen. Die zou er in bestaan dat de huidige tweejarige masteropleiding rechten zou worden gecondenseerd in het eerste jaar, en dat het tweede jaar een beroepsvoorbereidend jaar wordt. Het masterdiploma rechten, met afstudeerrichting gerechtelijk, zou dan recht geven op de aanvatting van een stage van twee jaar.

À moyen terme, on peut opter pour une solution plus approfondie. Elle consisterait à condenser les deux années actuelles de maîtrise en une seule et à prévoir une année de préparation professionnelle au cours de la deuxième année. Dès lors, la Maîtrise en droit, spécialisation judiciaire, donnerait accès à un stage de deux ans.

Universiteiten en advocatuur moeten hier elkaars partners worden. Een succesvolle samenwerking komt beiden ten goede: de universiteiten weten zich blijvend gesterkt door een zeer gegeerde opleiding die veel studenten aantrekt, de advocatuur voelt zich betrokken in het bereiken van betere resultaten en stelt haar vaardigheden en kennis ten dienste van het onderwijs.

Les universités et le barreau doivent devenir partenaires dans cette aventure. Une coopération efficace sera bénéfique aux deux parties : les universités seront rassurées en permanence grâce à une formation très convoitée qui attire de nombreux étudiants, le barreau se sentira impliqué dans l’obtention de meilleurs résultats et mettra ses compétences et ses connaissances au service de l’enseignement.

2 TWEEDE KRACHTLIJN: EEN MODERNE BEROEPSUITOEFENING – DEUXIÈME AXE : UN EXERCICE MODERNE DE LA PROFESSION

2.1 INLEIDING - INTRODUCTION

De advocaat moet volgens ons kunnen uitgroeien tot de bevoorrechte vertrouwenspartner voor de oplossing van de juridische vraagstukken waarmee zijn cliënt kampt. Wij menen dat van alle juridische actoren die ons rechtsstelsel kent, de advocaat bij uitstek die is die het recht in al zijn facetten beoefent en in het licht van alle mogelijke eventualiteiten de cliënt kan begeleiden.

Selon nous, l’avocat doit devenir un partenaire de confiance privilégié pour résoudre les questions juridiques auxquelles son client est confronté. Nous pensons que de tous les acteurs juridiques que connaît notre système, l’avocat est par excellence celui qui exerce le droit sous toutes ses facettes et qui peut accompagner le client face à toutes les éventualités possibles.

2.2 WAT ZOU MOETEN KUNNEN? - QUE DEVONS-NOUS RENDRE POSSIBLE ?

2.2.1 VOORSTEL 3: DE ONVERENIGBAARHEDEN HERLEIDEN. EEN ADVOCAAAT MOET ADVOCATENDIENSTEN EN ANDERE JURIDISCHE DIENSTEN KUNNEN CUMULEREN – PROPOSITION 3 : RÉDUIRE LES INCOMPATIBILITÉS. L’AVOCAT DOIT POUVOIR CUMULER L’ACTIVITE D’AVOCAT AVEC L’EXERCICE D’AUTRES SERVICES JURIDIQUES

Om de advocaat toe te laten het professioneel centrum te worden van de begeleiding en oplossing van de juridische behoeften van zijn cliënten, moet de advocaat toegelaten worden om met andere professionele actoren, de juridische actoren in de eerste plaats, structureel samen te werken.

Pour permettre à l’avocat de devenir le centre professionnel de l’accompagnement et de la solution de besoins juridiques de ses clients, il doit lui être permis de collaborer de manière structurelle avec d’autres acteurs professionnels, les acteurs juridiques tout d’abord.

Wij pleiten heel sterk voor het herdenken van de principiële onverenigbaarheden die ons gerechtelijk wetboek kent en stellen dus voor om artikel 437 aan te passen.

Nous souhaitons vivement que soient réexaminées les incompatibilités de principe que connaît notre Code judiciaire et proposons dès lors de modifier l’article 437.

2.2.2 VOORSTEL 4 : DE UITOEFENING VAN POLITIEKE AMBTEN OF MANDATEN - PROPOSITION 4 : L’EXERCICE DE FONCTIONS OU MANDATS POLITIQUES

Het principe van onafhankelijkheid van het beroep verplicht de advocaat zich ervan te onthouden tussen te komen in een dossier zodra hij zich in een situatie van belangenvermenging bevindt. We mogen dus niet toelaten dat een advocaat die ook politiek mandataris is wordt belast met een dossier waarin hij voor of tegen de instelling waarvan hij een vertegenwoordiger is moet pleiten.

Le principe d’indépendance de la profession impose à l’avocat de s’abstenir d’intervenir dans un dossier dès qu’il se trouve en situation de conflit d’intérêts. Il ne peut donc être admis qu’un avocat mandataire politique soit chargé d’un dossier qui l’amène à plaider ou à consulter pour ou contre l’institution dont il est un représentant.

We stellen bijgevolg voor om artikel 438 van het Gerechtelijk wetboek aldus te wijzigen.

Nous proposons donc que l’article 438 du Code judiciaire soit modifié en ce sens.

2.2.3 VOORSTEL NR. 5 : EEN ADVOCAAT KAN BEDIENDE VAN EEN ADVOCAAT OF ADVOCATENVENNOOTSCHAP ZIJN – PROPOSITION N°5: UN AVOCAT PEUT ETRE L’EMPLOYE D’UN AVOCAT OU D’UNE SOCIETE D’AVOCAT

Gelet op het toenemend belang voor de begeleidende zijde van het beroepskader, zoals het statuut en de tijdsgeest (voldoende bescherming, voldoende evenwicht privé-professioneel leven, voldoende vergelijkbaarheid met andere professionele functies, etc.), menen wij dat het beroep zijn principiële verzet tegen het bediendenstatuut moet prijsgeven en de mogelijkheid moet laten om, volgens de overeenkomsten tussen het kantoor en de advocaat, te bepalen dat vrij kan worden gekozen tussen het zelfstandigencontract of het werknemersstatuut.

Vu l’importance croissante de l’accompagnement du cadre professionnel (protection suffisante, équilibre suffisant entre la vie privée et la vie professionnelle, analogie suffisante avec d’autres fonctions professionnelles, etc.), nous estimons que la profession doit renoncer à son opposition de principe au statut d’employé et laisser la possibilité de prévoir, selon les accords passés entre le cabinet et l’avocat, le libre choix entre le contrat d’indépendant et le statut d’employé.

Wij stellen dus voor om de artikelen 437 en 477ter van het Gerechtelijk Wetboek aan te passen. Dit voorstel houdt ook rekening met ons voorstel nr. 8 om advocatenvennootschappen met rechtspersoonlijkheid op het tableau in te schrijven.

Nous proposons donc de modifier les articles 437 et 477ter du Code judiciaire. Cette proposition tient compte de notre proposition n° 8 d’inscrire au tableau les sociétés d’avocats dotées de la personnalité juridique.

**2.2.4 VOORSTEL NR. 6 : MOBILITEIT BIJ JONGERE ADVOCATEN BEVORDEREN –
PROPOSITION N° 6: FAVORISER LA MOBILITE DES JEUNES AVOCATS**

Als een jonge advocaat de balie verlaat vooraleer inschreven te zijn op het tableau, of tijdens zijn stage, heeft hij een speciale toelating nodig van de “de overheid van de Orde” (artikel 435, lid 2 van het Gerechtelijk Wetboek).

Si un jeune avocat a quitté le barreau avant d’être inscrit au tableau, soit pendant son stage, il est tributaire d’une autorisation spéciale des « autorités de l’Ordre » (article 435, alinéa 2, du Code judiciaire).

Wij menen dat artikel 435 van het Gerechtelijk Wetboek en aansluitend de artikelen van de deontologische codes die het toepassen, moeten worden gewijzigd zodat jonge advocaten zich kunnen herinschrijven bij de balie na een onderbreking van hun beroepsloopbaan, zonder het voordeel te verliezen van het deel van de stage dat ze reeds hebben vervuld.

Il nous semble que l’article 435 du Code judiciaire et, à sa suite, les articles des codes de déontologie qui l’appliquent, doivent être modifiés pour permettre aux jeunes avocats de se réinscrire au barreau après une interruption de leur cursus professionnel sans perdre le bénéfice de la partie de stage qu’ils ont déjà accomplie.

2.2.5 VOORSTEL NR. 7: ADVOCATENERELONEN WORDEN AAN HET GEMEENRECHT ONDERWORPEN - PROPOSITION N° 7: SOUMETTRE LES HONORAIRES DES AVOCATS AU DROIT COMMUN

Cliënten eisen terecht een volledige transparantie als het op erelonen aankomt. Erelonen worden dus meer dan ooit contractueel vastgelegd.

Les clients exigent à juste titre une transparence totale en matière d’honoraires. Plus que jamais, les honoraires sont contractualisés.

Wij denken niet dat het nog verdedigbaar is dat de contractualisering van de erelonen van advocaten door artikel 446ter van het gerechtelijk wetboek zou kunnen worden getemperd. Die bepaling laat volgens het Hof van Cassatie toe dat de raad van de Orde de -ook contractueel en ondubbelzinnig afgesproken- erelonen die advocaten vorderen mag herleiden.

Nous ne pensons pas qu’il soit encore défendable que la contractualisation des honoraires des avocats puisse être tempérée par l’article 446ter du code judiciaire. Selon la Cour de cassation, cette disposition autorise le conseil de l’Ordre à modérer les honoraires réclamés par l’avocat, même lorsqu’ils ont été conventionnellement et clairement déterminés.

We menen dus dat artikel 446ter, tweede lid Ger.W. zuiver en eenvoudig

Nous estimons donc qu’il faut, purement et simplement, supprimer l’article

moet worden afgeschaft.

446ter, deuxième alinéa, C.jud.

Wij stellen ook voor om de wijze waarop de hoven en rechtbanken ereloonbetwistingen behandelen te moderniseren.

Nous proposons aussi de moderniser la façon dont les cours et tribunaux traitent les litiges en matière d’honoraires d’avocats.

We stellen voor om aan het gebruik dat de rechter toelaat een advies over de erelonen die een advocaat vordert aan de Orde te vragen een wettelijke basis te geven en ook om de manier waarop deze adviezen aan de hoven en rechtbanken worden verleend te uniformiseren. We stellen voor om de Gemeenschapsordes aan te wijzen om deze adviezen te verlenen en de procedure daarvoor vast te leggen.

Nous proposons de conférer une base légale à la pratique qui autorise le juge à solliciter de l’Ordre un avis sur les honoraires réclamés par un avocat et, aussi, de professionnaliser et uniformiser la façon dont ces avis sont rendus. Nous proposons de désigner les Ordres communautaires pour rendre ces avis et adopter la procédure y afférente.

We menen ook dat de adviezen moeten worden gegeven na een procedure op tegenspraak en dat het advies gemotiveerd moet zijn. De Gemeenschapsordes zullen deze procedure moeten bepalen. De – geanonimiseerde – adviezen moeten volgens ons bekend worden gemaakt.

Nous pensons aussi que les avis doivent être rendus après une procédure contradictoire et que l’avis doit être motivé. Les Ordres communautaires devront fixer cette procédure. Les avis – anonymisés – doivent à nos yeux être rendus public.

2.2.6 VOORSTEL NR. 8 : ADVOCATENVENNOOTSCHAPPEN OP HET TABLEAU VAN DE ORDE – PROPOSITION N° 8 : DES SOCIETES D’AVOCATS AU TABLEAU DE L’ORDRE

Een grote vernieuwing voor ons beroep die wij voorstaan is de wettelijke verankering van de beroepsuitoefening via een vennootschap. Met die aanpassing willen wij drie aspecten regelen, nl. de transparantie naar het publiek via de inschrijving op het tableau, de wettelijke verankering van het aansprakelijkheidsrisico via de rechtspersoon alleen en de disciplinaire verantwoordelijkheid van de

Une innovation de taille pour notre profession, que nous préconisons, consisterait en l’autorisation de l’exercice de la profession par le biais d’une société. Par cette adaptation, nous entendons régler trois aspects, à savoir la transparence à l’égard du public par le biais de l’inscription au tableau, la consécration légale du risque de responsabilité dans le chef de la seule personne morale et la responsabilité

rechtspersoon.

In de eerste plaats betekent dit dat de rechtspersonen via dewelke het advocatenberoep wordt uitgeoefend, als dusdanig door het publiek moeten kunnen worden geïdentificeerd. Het publiek moet kunnen achterhalen of wie advocaat is, dat is in persoonlijke naam, hetzij via een rechtspersoon het beroep uitoefent. Dit maakt de inschrijving van advocatenvennootschappen op het tableau noodzakelijk.

De Ordes gaan niet meer kunnen eisen dat een advocaat die beslist om via een rechtspersoon beroepsactief te zijn, met zijn persoonlijk vermogen voor de rechtspersoon instaat. Alleen de rechtspersoon is aansprakelijk t.a.v. de cliënt. Wij stellen voor om deze kwestie in de wet te verankeren.

Ons voorstel bepaalt ook welke injuncties de stafhouder kan opleggen aan deze rechtspersonen en welke vervolgingen en bestraffingen tegen hen mogelijk zijn.

disciplinaire de cette dernière.

Cela signifie tout d’abord que les personnes morales par le biais desquelles la profession d’avocat est exercée doivent pouvoir être identifiées comme telles par le public. Ce dernier doit pouvoir déterminer si la personne qui exerce la profession d’avocat le fait en nom personnel ou par le biais d’une personne morale. Ceci rend l’inscription des sociétés d’avocats au tableau nécessaire.

Les Ordres ne pourront plus exiger que l’avocat qui décide d’exercer la profession par le biais d’une personne morale, doive garantir la personne morale en engageant son patrimoine propre. Seule la personne morale sera responsable vis-à-vis du client. Nous proposons d’ancrer cette solution dans la loi.

Notre proposition précise également les injonctions que le bâtonnier peut adresser à ces sociétés d’avocats ainsi que les poursuites et sanctions dont elles sont passibles.

2.2.7 VOORSTEL NR. 9: DE BEWAKING VAN DE DIGITALE RECHTSSTAAT SAMEN MET DE ORDES VIA EEN OP TE RICHTEN ORGAAN VOLGENS HET MODEL GEBODEN DOOR DE WET VAN 18 JULI 1991 – PROPOSITION N° 9 : VEILLER À L’ÉTAT DE DROIT DIGITAL AVEC LES ORDRES PAR UN ORGANE À CRÉER SELON LE MODÈLE DE LA LOI DU 18 JUILLET 1991

De Ordes moeten inzake de digitalisering een wettelijke taak krijgen en die opnemen, ten voordele van de hele beroepsgroep en ten voordele van de belangen waarvoor die beroepsgroep staat. Dit is het voorstel 20 dat wij in het onderdeel betreffende het

Sur le plan de la digitalisation, les Ordres doivent recevoir et assumer une tâche légale tant au profit de la profession dans son ensemble qu’au profit des intérêts que celle-ci défend. Il s’agit de la proposition 20 que nous avons élaborée dans le chapitre consacré au mode de

bestuursmodel (zie § 3.5 van ons rapport) hebben ontwikkeld.

gouvernance (voyez § 3.5 de notre rapport).

Wij pleiten ook voor de oprichting van een onafhankelijk orgaan, paritair samengesteld door de advocatuur en de magistratuur, om de digitalisering van het rechtsstelsel en het rechtsbestel te begeleiden. Dat orgaan stellen wij voor op te richten volgens het model dat is uitgetekend met de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse.

Nous plaidons aussi pour la création d'un organe indépendant, composé paritairement par le barreau et la magistrature, afin d'encadrer l'informatisation du système et de l'ordre juridiques. Nous proposons d'instaurer cet organe selon le modèle défini dans la loi du 18 juillet 1991, organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace.

2.2.8 VOORSTEL NR. 10: DE BEVORDERING VAN INVESTERINGEN IN NIEUWE TECHNOLOGIEËN VIA EEN TAX SHELTER – *PROPOSITION N° 10 : FAVORISER LES INVESTISSEMENTS DANS LES NOUVELLES TECHNOLOGIES PAR L'INSTAURATION D'UN TAX SHELTER*

In het verlengde van ons voorstel nr. 9, pleiten wij voor het bevorderen van investeringen door de beroepsgroep of leden van de beroepsgroep in de technologieën die ons in staat moeten stellen om onze maatschappelijke rol ook in de toekomst op te nemen.

Dans la foulée de notre proposition n° 9, nous avons l'ambition d'inciter la profession, ou des membres de la profession, à investir dans les technologies qui nous permettront de continuer à jouer notre rôle social.

Wij pleiten in dit kader voor de ontwikkeling van een fiscaal systeem dat is geïnspireerd op de fiscale regeling die de productie van audiovisuele en cinematografische werken aanmoedigt (*tax shelter*).

Nous plaidons dans ce cadre pour l'élaboration d'un système fiscal inspiré de la réglementation fiscale qui favorise la production d'œuvres audiovisuelles et cinématographiques (*tax shelter*).

2.2.9 UITVOERBARE KRACHT VERLENEN AAN DE ADVOCATENAKTE - *DONNER FORCE EXÉCUTOIRE A L'ACTE D'AVOCAT*

2.2.9.1 Voorstel nr. 11 (in hoofdorde): uitvoerbaarverklaring van de advocatenakte - *Proposition n° 11 (à titre principal) : donner force exécutoire aux actes d'avocat*

Ons voorstel nr. 11 beoogt een vlotte tenuitvoerlegging van de via advocatenakte afgesloten akkoorden, zonder oplopende kosten en zonder lange procedure, mogelijk te maken. Het voorstel is rechtstreeks gebaseerd op de tekst van artikel 1733 van het Gerechtelijk Wetboek, met toevoeging van een verduidelijking over de procedure inzake betichting van valsheid.

Notre proposition n° 11 vise à permettre une exécution aisée des accords conclus sous la forme d’acte d’avocat, sans coûts majeurs et sans une longue procédure. La proposition s’inspire directement du texte de l’article 1733 du Code judiciaire, tout en ajoutant une précision relative à la procédure d’inscription de faux.

2.2.9.2 Voorstel nr. 12 (in subsidiaire orde): een eenvoudige procedure om advocatenakten uitvoerbaar te verklaren - Proposition n° 12 (à titre subsidiaire) : une procédure simple pour donner force exécutoire aux actes d’avocat

Wij ontwikkelden een alternatief voorstel dat toelaat dat, in geval van niet-uitvoering, de partij die de advocatenakte wil laten uitvoeren niet verplicht is om een vordering op tegenspraak ten gronde moet instellen, maar kan volstaan met een eenzijdig verzoek tot gedwongen uitvoering van de akte, ook al kan de schuldenaar zich vervolgens verzetten tegen de uitvoerbare titel die de rechter uitvaardigt.

Nous avons développé une proposition alternative permettant, en cas de non-exécution, que la partie qui souhaite faire exécuter l’acte d’avocat ne soit pas contrainte de lancer une action contradictoire au fond, mais puisse se contenter de solliciter unilatéralement l’exécution forcée de l’acte, quitte à permettre au débiteur de s’opposer ensuite au titre exécutoire délivré par le juge.

2.2.10 VOORSTEL NR. 13 : DE COLLECTIEVE HERSTELVORDERINGEN VAN GEMEEN RECHT IN ONS GERECHTELIJK WETBOEK INVOEGEN - PROPOSITION N° 13 : ACCUEILLIR DANS NOTRE CODE JUDICIAIRE LES ACTIONS EN REPARATION COLLECTIVE DE DROIT COMMUN

De rechtsvordering tot collectief herstel is een doeltreffende manier om de toegang tot het gerecht te verzekeren in een aantal hypothesen waarin de complexiteit van het recht en de procedures de individuele vordering praktisch onmogelijk maken omdat de kosten hoger zouden zijn dan de inzet

L’action en réparation collective constitue une façon efficace d’assurer l’accès à la justice dans une série d’hypothèses où la complexité du droit et des procédures rend la réclamation individuelle pratiquement impossible car son coût serait supérieur à l’enjeu du litige.

van het geschil.

Omdat het toepassingsdomein van de bestaande procedure (WER) te beperkt is en niet de behoefte van de samenleving dekt, stellen wij als oplossing voor de invoering van een reële algemene vordering tot collectief herstel in het Gerechtelijk Wetboek. Dit is ons voorstel nr. 13.

Etant donné que le champ d’application de la procédure existante (CDE) est trop limité et ne couvre pas le besoin de la société, nous proposons d’introduire dans le Code judiciaire une réelle action en réparation collective généralisée, à côté de la jonction pour connexité. Ceci fait l’objet de notre proposition n° 13.

2.2.11 VOORSTEL NR. 14 : TOELATEN DAT ADVOCATEN EEN DAADWERKELIJKERE ROL SPELEN BIJ COLLECTIEVE VORDERINGEN - PROPOSITION N° 14 : PERMETTRE AUX AVOCATS DE JOUER UN ROLE PLUS EFFECTIF DANS LES ACTIONS EN REPARATION COLLECTIVE

In elk geval zou artikel XVII.39 van titel II van het Wetboek van Economisch Recht moeten worden aangepast om de advocaten in dergelijke procedures een daadwerkelijkere rol bij collectieve vorderingen te verlenen.

Il faudrait avant tout que l’article XVII.39 du titre II du Code de droit économique soit modifié afin de garantir à l’avocat un rôle plus effectif dans les actions en réparation collective.

2.2.12 VOORSTEL NR. 15: DE FIGUUR VAN DE ADVOCaat-VEREFFENAAR VAN SCHADE IN HET LEVEN ROEPEN - PROPOSITION N° 15 : CRÉER LE RÔLE D’AVOCAT – LIQUIDATEUR DE DOMMAGES

Omdat advocaten perfect geschikt zijn om de afwikkeling van schadevergoedingsaanspraken te begeleiden, stellen voor om wat bij vereffeningen en verdelingen door een notaris-vereffenaar wordt gedaan, bij schadeanspraken door een advocaat-vereffenaar die de rechtbank aanwijst te laten doen.

Parce que les avocats sont parfaitement en mesure d’encadrer le règlement des demandes relatives aux dommages, nous proposons de confier à un avocat-liquidateur de dommages que le tribunal désignera ce que la loi confie au notaire-liquidateur en matière de liquidation-partage.

3 DERDE KRACHTLIJN : ESSENTIËLE BEROEPSNORMEN IN DE WET BEVESTIGEN, EEN UITMUNTEND GOVERNANCE-MODEL EN EEN UITMUNTENDE TUCHT – TROISIEME AXE: LES NORMES PROFESSIONNELLES ESSENTIELLES -- CONSACRER DANS LA LOI, UN MODELE DE GOUVERNANCE EXCELLENT ET UNE DISCIPLINE EXCELLENTE

3.1 DE BEVESTIGING VAN HET BEROEPSGEHEIM VAN DE ADVOCaat EN DE CREATIE VAN DE RECHTER VAN HET GEHEIM - LA CONSECRATION DU SECRET PROFESSIONNEL DE L’AVOCAT ET LA CREATION D’UN JUGE DU SECRET

3.1.1 VOORSTEL NR. 16 : DE UITDRUKKELIJKE BEVESTIGING VAN HET BEROEPSGEHEIM VAN DE ADVOCaat IN HET STRAFWETBOEK EN DE WETTELIJKE BEVESTIGING VAN ZIJN ONAFHANKELIJKSP LICHT – PROPOSITION N° 16 : LA CONFIRMATION EXPRESSE DU SECRET PROFESSIONNEL DE L’AVOCAT DANS LE CODE PENAL ET LA CONSECRATION LEGALE DE SON DEVOIR D’INDEPENDANCE

Onze gerechten hebben het fundamentele karakter van het beroepsgeheim van de advocaat erkend.

Nos juridictions judiciaires ont consacré le caractère fondamental du secret professionnel de l’avocat.

Deze specificiteit van het beroepsgeheim lijkt ons daarom te vereisen dat het expliciet wordt verankerd in het Strafwetboek.

Cette spécificité du secret professionnel de l’avocat nous paraît donc imposer qu’il soit expressément consacré par le Code pénal.

Hetzelfde geldt volgens ons ook voor het corollarium van deze essentiële plicht tot geheimhouding, nl. de essentiële taak van de advocaat om te ijveren voor het belang van de cliënt die hij dient. Wij hebben dan ook teksten voorgesteld die de onafhankelijkheid van de advocaat tot een wettelijke plicht die deontologisch sanctioneerbaar is verheffen.

Il en va de même selon nous pour le corollaire de ce devoir essentiel du secret, à savoir la mission fondamentale de l’avocat de défendre les intérêts du client qu’il sert. Nous avons dès lors proposé des textes qui transforment l’indépendance de l’avocat en une obligation légale, déontologiquement sanctionnée.

3.1.2 VOORSTEL 17: DE OPRICHTING VAN EEN RECHTSCOLLEGE VAN HET BEROEPSGEHEIM – PROPOSITION 17 : LA CRÉATION D’UNE JURIDICTION DU SECRET PROFESSIONNEL

Ons recht kent geen uniforme procedure voor de berechting van de incidenten over de productie van bewijsmateriaal

Notre droit ne connaît pas de procédure uniforme pour le règlement d’incidents quant à la production d’éléments de

waarvan sommigen beweren dat deze in strijd is met het beroepsgeheim.

preuve dont une partie avance qu’ils sont couverts par le secret professionnel.

Wij stellen voor dat dergelijke incidenten door een andere rechter dan de bodemrechter in laatste aanleg worden uitgeklaard. Wij stellen voor een kamer voor het hof van beroep met die taak te belasten. Die kamer bestaat uit een beroepsmagistraat en gespecialiseerde rechters (“raadsheren van het geheim” genaamd) die op voordracht van o.m. de Ordes en andere gereguleerde beroepen die een beroepsgeheim kennen worden benoemd.

Nous proposons que de tels incidents soient réglés en dernier ressort par un autre juge que le juge du fond. Nous proposons de confier cette mission à une chambre spécialisée de la cour d’appel. Cette chambre serait composée d’un magistrat professionnel et de juges spécialisés (appelés “conseillers du secret”) nommés sur proposition notamment des Ordres et d’autres professions réglementées qui connaissent un secret professionnel.

Voor het hof van beroep wordt het incident volgens een snelle procedure beslecht, ongeacht voor welke rechter het geschil woedt en ongeacht de aanleg.

La cour d’appel statuera sur l’incident selon une procédure rapide, quelle que soit la juridiction devant laquelle le litige est pendant et quelle que soit l’instance.

3.2 EEN MODERNE GOVERNANCE – UNE GOUVERNANCE MODERNE

3.2.1 ONZE VOORSTELLEN IN HOOFDORDE – NOS PROPOSITIONS PRINCIPALES

3.2.1.1 Voorstel nr. 18 in hoofdorde: vereniging van de Ordes volgens het rechtsgebied die de OVB en de OBFG vandaag bestrijken - *Proposition n° 18 (principale) : regroupement des Ordres selon les ressorts actuels de l’OVB et de l’O.B.F.G.*

Wij zijn ervan overtuigd dat de meest rationele organisatie bestaat in twee communautaire balies: één balie met de Nederlandstalige advocaten (de Orde van Advocaten’) en één balie met de Franstalige en Duitstalige advocaten (de ‘Orde des Avocats’).

Nous avons la conviction que l’organisation la plus rationnelle est celle de deux barreaux communautaires, l’un regroupant les avocats néerlandophones (l’Orde van Advocaten’) et l’autre les avocats francophones et germanophones (l’Ordre des Avocats’).

Beide communautaire balies zouden

Ces deux barreaux communautaires

gestructureerd zijn volgens secties, waaraan zij een aantal nabijheidstaken toevertrouwen, meer bepaald in het tuchtdomein - vaak “de alledaagse deontologie” genoemd - dat wil zeggen de regeling van de betrekkingen tussen advocaten, tussen advocaten en magistraten en tussen advocaten en klanten (waarvan overigens een deel, dat ongetwijfeld nog zal toenemen, reeds is uitbesteed aan ombudsmannen).

Behoudens die taken, zullen de eengemaakte Ordes alle bestaande taken van de lokale Ordes overnemen.

Dit werkstuk biedt de gelegenheid om in het Gerechtelijk Wetboek enkele aanvullende wijzigingen in te voegen die volgens ons cruciaal zijn om onze beroepsgroep tot vooruitgang te bewegen en zijn uitmuntendheid en belang op een hoger plan te tillen.

seraient structurés en sections et confieraient à celles-ci un certain nombre de tâches de proximité, notamment dans le domaine de la discipline, de ce que l’on appelle parfois « la déontologie quotidienne », c’est-à-dire l’administration des relations entre avocats, entre avocats et magistrats et entre avocats et clients (dont une partie, qui va sans doute croître, a d’ailleurs déjà été déléguée aux *ombudsmans*).

A l’exception de ces tâches, les Ordres unifiés reprendront l’ensemble des tâches actuelles des Ordres locaux.

Ce travail est l’occasion d’insérer dans le Code judiciaire quelques modifications complémentaires qui sont à nos yeux essentielles afin de faire progresser notre profession et d’augmenter son excellence et son importance.

3.2.1.2 Voorstel nr. 19: De voorzitters en bestuurders van de ordes worden bij algemeen stemrecht verkozen – *Proposition n° 19: élection des présidents et administrateurs des Ordres au suffrage universel*

Om meer aansluiting te bewerkstelligen vanuit de basis ten aanzien van de communautaire structuur, zou het in ieder geval opportuun zijn dat de voorzitters en bestuurders van de beide communautaire Ordes rechtstreeks door de basis verkozen zouden worden.

In onze voorstellen maken wij het ook mogelijk om nog verder een eengemaakte en betrokken advocatuur uit te dragen. Wij maken het immers mogelijk dat de Ordes ook bepalen dat de leden van hun algemene vergadering bij algemeen stemrecht van alle advocaten

Pour rapprocher la base de la structure communautaire, il serait en tout cas opportuun de prévoir qu’il lui appartient d’élire directement les présidents et administrateurs des deux Ordres communautaires.

Nos propositions permettent d’ailleurs de promouvoir davantage une avocature unie et concernée. Nous laissons en effet aux Ordres la possibilité de permettre l’élection des membres de leur assemblée générale par suffrage universel.

van de ordes worden verkozen.

3.2.1.3 Voorstel nr. 20: De invoering van de gelijkheid man/vrouw in de organen van het beroep – *Proposition n° 20 – L’instauration de l’égalité des genres dans les organes de la profession.*

De lopende hervorming zou de gelegenheid kunnen zijn om meer gelijkheid man/vrouw in het governance-model van de beroepsgroep te verankeren door een strikte gelijkheid op te leggen voor de samenstelling van de voornaamste organen ofwel op zijn minst voor de voorgedragen kandidaturen.

La réforme en cours pourrait être l’occasion de consacrer une plus grande égalité de genre dans la gouvernance de la profession, soit en imposant une égalité stricte dans la composition des organes principaux, soit au moins dans les candidatures présentées.

3.2.2 DE VOORSTELLEN IN ONDERGESCHIKTE ORDE - *LES PROPOSITIONS SUBSIDIAIRES*

3.2.2.1 Voorstel nr. 21 (ondergeschikt): vereniging van de Ordes op het niveau van de arrondissementen - *Proposition n° 21 (subsidaire) : regroupement des Ordres au niveau des arrondissements*

Wij hopen dat werk kan worden gemaakt van een eengemaakte Orde. Indien dat niet haalbaar is, pleiten we ondergeschikt voor een organisatie van de Ordes op het niveau van de arrondissementen.

Nous espérons que l’Orde unifié pourra voir le jour. Si cela n'est pas faisable, nous plaidons subsidiairement pour une organisation des Ordres au niveau des arrondissements.

3.2.2.2 Voorstel nr. 22 (ondergeschikt) : Uitbreiding van de bevoegdheden van de communautaire Ordes - *Proposition n° 22 (subsidaire) : élargissement des compétences des Ordres communautaires*

Indien thans geen eengemaakte Orde wordt gemaakt, moet in ieder geval de bevoegdheid van de communautaire Ordes worden uitgebreid om aan de uitdagingen waaraan ons beroep wordt blootgesteld het hoofd te kunnen bieden. Dat ontwikkelen we in ons rapport onder voorstel nr. 22.

Si la création de l’Ordre unifié ne se réalise pas, il faudra en tous cas élargir les compétences des Ordres communautaires afin de pouvoir répondre aux défis auxquels notre profession est confrontée. C’est ce que nous développons dans notre rapport dans la proposition n° 22.

3.2.2.3 Voorstel nr. 23 (ondergeschikt) : een betere organisatie van de

communautaire Ordes - Proposition n° 23 (subsidaire): une meilleure organisation des Ordres communautaires

Met ons voorstel nr. 23 willen wij in ieder geval artikel 491 van het Gerechtelijk Wetboek wijzigen om de communautaire Ordes de kans te geven die organisatie aan te nemen die een moderne advocatuur vereist. De bestaande huishoudelijke reglementen moeten daarvoor worden vervangen door nieuwe die de thema's die het voorgestelde artikel 491 oplist zullen moeten aansnijden.

Par notre proposition n ° 23, nous voulons en tout état de cause modifier l'article 491 du Code judiciaire pour permettre aux Ordres communautaires de se doter d'une organisation appropriée aux exigences d'une profession juridique moderne. Les règlements d'ordre intérieur existants doivent donc être remplacés par de nouveaux règlements qui aborderont les thèmes énumérés dans l'article 491 proposé.

3.2.2.4 Voorstel nr. 24 (ondergeschikt) : De gelijke vertegenwoordiging man/vrouw binnen de ordinale overheden verzekeren - Proposition n° 24: assurer une représentation équitable des deux genres dans les institutions ordinales

Ook indien de Ordes niet worden eengemaakt, moet de advocatuur binnen haar organen de gelijkheid man/vrouw invoeren. Dat bepaalt ons voorstel nr. 24.

Même si les Ordres ne sont pas unifiés, la profession doit introduire l'égalité des genres au sein de ses organes. Notre proposition n ° 24 le prévoit.

3.2.2.5 Voorstel nr. 25 (ondergeschikt): organisatie van de Raden van de Orde - Proposition n° 25 (subsidaire): organisation des conseils de l'Ordre

In voorstel nr. 25 stellen wij een aantal aanpassingen voor die, indien de lokale Ordes zouden behouden blijven, toelaten dat zij zich toch kunnen moderniseren. Verder worden een aantal krachtlijnen van onze voorstellen -zoals het bewaken van de onafhankelijkheid- worden hier herhaald.

La proposition n ° 25 comprend un certain nombre de modifications qui, si les Ordres locaux devaient être maintenus, leur permettraient de se moderniser. Certains axes de nos propositions - tel que le contrôle de l'indépendance – y sont répétés.

3.3 NAAR EEN UITMUNTEND EN KRACHTDADIG TUCHTRECHT – VERS UNE DISCIPLINE EXCELLENTE ET EFFICACE

3.3.1 VOORSTEL NR. 26 : ALGEMENE BEPALING CENTRALISATIE EN REGISTRATIE VAN KLACHTEN TEGEN ADVOCATEN – PROPOSITION N° 26: DISPOSITION

*GENERALE QUANT A LA CENTRALISATION ET ENREGISTREMENT DES
PLAINTES CONTRE LES AVOCATS*

Onze beroepsgroep moet klachten, in hun diversiteit, serieus nemen. Wij ijveren dan ook voor een systeem van centralisatie en registratie van alle klachten tegen advocaten -ongeacht welke overheid ze ontvangt- en mededeling van deze klachten aan het College van toezicht dat we in het leven willen roepen (zie § 3.6.3.10 van ons rapport).

Notre profession doit prendre les plaintes au sérieux, dans toute leur diversité. Nous plaillons donc pour un système de centralisation et enregistrement de toutes les plaintes contre des avocats - quelle que soit l’autorité qui les reçoit - et pour une communication de ces plaintes au Collège de supervision que nous proposons d’instaurer (cf. § 3.6.3.10 de notre rapport).

3.3.2 VOORSTEL NR. 27 : REPARATIE VAN DE WET VAN 2006 - PROPOSITION N° 27 : REPARATION DE LA LOI DE 2006

Met dit voorstel willen wij enkele noodzakelijke technische verbeteringen aan de bestaande tuchtprocedure aanbrenge.

Par cette proposition, nous voulons apporter quelques améliorations techniques nécessaires à la procédure disciplinaire existante.

3.3.3 VOORSTEL NR. 28 : UITBREIDING VAN DE DISCIPLINAIRE BEVOEGDHEID TOT RECHTSPERSONEN DIE OP HET TABLEAU ZIJN INGESCHREVEN - PROPOSITION N° 28 : ETENDRE LA COMPETENCE DISCIPLINAIRE AUX PERSONNES MORALES INSCRITES AU TABLEAU

Wij verwijzen naar de toelichting bij ons voorstel nr. 8.

Nous renvoyons à l’exposé relatif à notre proposition n° 8.

3.3.4 VOORSTEL NR. 29 : VERSTERKING VAN HET RECHTSKADER BETREFFENDE DE VOORLOPIGE MAATREGELEN DIE DE STAFHOUDER KAN BEVELEN – PROPOSITION N° 29 : RENFORCER LE CADRE LEGAL RELATIF AUX MESURES PROVISOIRES QUE PEUT ORDONNER LE BATONNIER

Met de aanpassing van artikel 473 van het herechtelijk wetboek die wij voorstellen, willen we een uitgewerkt rechtskader bieden voor de voorlopige maatregelen die de stafhouder tegen een advocaat kan nemen. Vandaag is dat rechtskader onvoldoende precies. Die

Par la modification de l'article 473 du code judiciaire que nous proposons, nous voulons offrir un cadre juridique précis aux mesures provisoires que le bâtonnier peut prendre contre un avocat. Aujourd'hui, ce cadre est insuffisamment précis. Cette lacune sera

lacune wordt nu weggewerkt.

désormais effacée.

**3.3.5 VOORSTEL NR. 30: OVER DE WETTELIJKE HYPOTHEEK VAN DE ORDE -
*PROPOSITION N° 30 : QUANT À L’HYPOTHÈQUE LÉGALE DE L’ORDRE***

Wij stellen voor om via een nieuw artikel artikel 473bis van het gerechtelijk wetboek aan de Orde een wettelijke hypotheek te verlenen op de goederen van de advocaten die hun cliënten de geldsommen, titels en effecten die hen toekomen niet kunnen terugbetalen.

Nous proposons par un nouvel article article 473bis du code judiciaire d’accorder à l’Ordre une hypothèque légale sur les biens des avocats qui ne peuvent pas restituer à leurs clients les sommes d’argent, titres et valeurs dont ils sont comptables.

**3.3.6 VOORSTEL NR. 31 : DE INVOERING VAN DISCIPLINAIRE FINANCIËLE
SANCTIES - *PROPOSITION N° 31 : INTRODUCTION DE SANCTIONS
FINANCIERES DISCIPLINAIRES***

Een belangrijke tekortkoming van ons tuchtrecht is de onmogelijkheid om een financiële sanctie aan advocaten op te leggen. Het gewijzigd artikel 460 van het gerechtelijk wetboek dat wij voorstellen lost dit op. Voortaan kan de tuchtraad aan de advocaten een geldboete van 250 tot 25.000 euro opleggen. Die zal in de Schatkist worden gestort.

Une lacune importante de notre droit disciplinaire est l’impossibilité d’imposer une sanction financière aux avocats. L’article 460 amendé du code judiciaire que nous proposons comble cette lacune. Désormais, le conseil de discipline pourra imposer une amende de 250 à 25 000 euros aux avocats. Elle sera versée au Trésor.

**3.3.7 VOORSTEL NR. 32 : SAMENSTELLING VAN DE TUCHTRAAD (VARIANTE 1) -
*PROPOSITION N° 32 : COMPOSITION DES CONSEILS DE DISCIPLINE
(VARIANTE 1)***

Ons voorstel van wijziging van de governance van het beroep maakt komaf met de manier van aanwijzen van de voorzitter en van de leden van de tuchtraad (zie § 3.5 van ons rapport).

Notre proposition de modification de la gouvernance de la profession fait une croix sur le mode de désignation du président et des membres du conseil de discipline (cf. n° 3.5 de notre rapport).

De onafhankelijkheid van het tuchtproces lijkt ons daarenboven in ieder geval niet gediend te zijn met de aanstelling van de leden van de tuchtcolleges door of op voordracht van de stafhouder of de raden van de Orde.

L’indépendance de la procédure disciplinaire ne nous semble en tout cas pas servie par la désignation des membres des collèges disciplinaires par ou sur proposition du bâtonnier ou des conseils de l’Ordre. Il serait plus

Wenselijker zou zijn om de leden van de tuchtraad te laten verkiezen door de communautaire Ordes.

souhaitable que les membres du conseil de discipline soient désignés par les Ordres communautaires.

Dit is ons voorstel nr. 32.

Ceci fait l’objet de notre proposition n° 32.

3.3.8 VOORSTEL NR. 33 : SAMENSTELLING EN WERKING VAN DE TUCHTRADEN VAN BEROEP - PROPOSITION N° 33 : COMPOSITION ET FONCTIONNEMENT DES CONSEILS DE DISCIPLINE D’APPEL (VARIANTE 1)

Wij verwijzen naar onze toelichting bij voorstel nr. 32.

Nous renvoyons à notre exposé relatif à notre proposition n° 32.

3.3.9 VOORSTEL NR. 34 : SAMENSTELLING EN WERKING VAN DE TUCHTRADEN EN DE TUCHTRADEN VAN BEROEP - PROPOSITION N° 34 : COMPOSITION ET FONCTIONNEMENT DES CONSEILS DE DISCIPLINE ET CONSEILS DE DISCIPLINE D’APPEL (VARIANTE 2)

De inrichting van één uniforme tuchtregeling voor de juridische beroepen en de magistraten lijkt de modernisering en professionalisering van het tuchtrecht ten goede te komen en biedt een antwoord op alle problemen die wij hebben uiteengezet.

L’instauration d’une procédure disciplinaire commune aux professions juridiques et au magistrats serait bénéfique pour la modernisation et la professionnalisation du droit disciplinaire et répondrait à bien des difficultés que nous avons dénoncées.

Ons voorstel nr. 34 – dat we verkiezen boven de voorstellen nrs. 32 en 33 (cf. § 3.6.2.5 van ons rapport) – behelst dus twee opties:

Notre proposition n° 34 -que nous préférons aux propositions n° 32 et 33 (voy. § 3.6.2.5 de notre rapport) - se décompose donc en deux options :

- de eerste optie is de vervanging van zowel de tuchtraad als de tuchtraad van beroep door twee rechtscolleges die gemeenschappelijk zouden zijn, zowel in eerste aanleg als in hoger beroep, voor de beroepsgroepen van advocaat, van notaris en van gerechtsdeurwaarder (zelfs van magistraat en van lid van de rechterlijke orde);
- de tweede optie (waarop we niet

- La première consiste à remplacer tant le Conseil de discipline que le Conseil de discipline d’appel par deux juridictions qui seraient communes, tant en degré d’instance qu’en degré d’appel, aux professions d’avocat, de notaire et d’huissier de justice (voire de magistrat et de membre de l’Ordre judiciaire) ;
- La seconde (que nous n’abordons pas davantage dans notre rapport)

verder ingaan in ons rapport) is de vervanging van enkel de tuchtraad van beroep door een raad van beroep die gemeenschappelijk zou zijn voor die beroepsgroepen.

consiste à ne remplacer que le Conseil de discipline d’appel par un Conseil d’appel qui serait commun pour ces professions.

**3.3.10 VOORSTEL NR. 35: OPRICHTING VAN EEN COLLEGE VAN TOEZICHT -
PROPOSITION N° 35 : CRÉATION D’UN COLLÈGE DE SUPERVISION (VARIANTE
1)**

Met de aanpassing van de artikels 489 en 503 van het Gerechtelijk Wetboek stellen wij voor om een nieuw en onafhankelijk orgaan in de advocatuur op te richten (zie het deel over governance van ons rapport, § 3.5).

Par la modification des articles 489 et 503 du Code judiciaire, nous proposons la création d’un nouvel organe indépendant dans la profession d’avocat (voy. la partie de notre rapport sur la gouvernance, § 3.5):

Het College is samengesteld uit de voorzitter van de (communautaire) Orde, die het voorzigt, en vier leden, van wie één oud-tuchtraadvoorzitter, één oud-secretaris van de tuchtraad van beroep en twee leden die geen advocaat zijn, van wie één eremagistraat en één universiteitsprofessor in de rechten.

Le Collège est composé du président de l’Ordre (communautaire), qui le préside, et de quatre membres, dont un ancien président de conseil de discipline, un ancien secrétaire du conseil de discipline d’appel, et deux membres non-avocats, dont l’un est magistrat honoraire et l’autre professeur de droit d’une université.

Het College oefent een veralgemeend toezicht, een systeemtoezicht uit om de tuchtprocedure voor advocaten te objectiveren en te professionaliseren.

Le Collège exerce une supervision généralisée du système afin d’objectiver et de professionnaliser la procédure disciplinaire des avocats.

Volgens ons voorstel houdt het College van toezicht ook toezicht op de tenuitvoerlegging van de reglementen van de Ordes en controleert de kwaliteit van de werking van de Ordes en hun organen.

Selon notre proposition, le Collège de supervision supervise également la mise en œuvre des règlements des Ordres et contrôle la qualité du fonctionnement des Ordres et de leurs organes.

Zijn voorstellen, omzendbrieven, strategische verslagen en jaarverslagen zijn toegankelijk voor het publiek en

Ses propositions, circulaires, rapports stratégiques et rapports annuels sont accessibles au public et seront publiés

worden gepubliceerd op de website van de Ordes.

sur le site web des Ordres.

Het College heeft verder bijzondere bevoegdheden wanneer een straf- of tuchtrechtelijk onderzoek is geopend tegen een stafhouder of een voorzitter van de tuchtraad of wanneer er ernstige aanwijzingen zijn dat hij betrokken is bij feiten of omstandigheden die derden of de eer van de Orde kunnen schaden.

Le Collège dispose en plus de compétences particulières dans le cas où une enquête pénale ou disciplinaire est ouverte à l’encontre d’un bâtonnier ou d’un président du Conseil de discipline, ou s’il existe des indices sérieux de faits ou circonstances les concernant de nature à porter préjudice à des tiers ou à l’honneur de l’Ordre.

3.3.11 VOORSTEL NR. 36 : DE HOGE RAAD VOOR DE JUSTITIE MET DE TAKEN VAN TOEZICHT BELASTEN - PROPOSITION N° 36 : ATTRIBUTION D’UN ROLE DE SUPERVISION AU CONSEIL SUPERIEUR DE LA JUSTICE (VARIANTE 2)

De bevoegdheden die in variant 1 worden toegekend aan het College van toezicht kunnen eventueel worden toegekend aan de Hoge Raad voor de Justitie (ofwel aan een derde, op te richten commissie, ofwel aan de advies- en onderzoekscommissie).

Les compétences que la variante 1 propose d’attribuer au Collège de supervision pourraient être attribuée au Conseil Supérieur de la Justice (soit en y créant une troisième Commission, soit en les attribuant à la Commission d’avis et d’enquête).

3.3.12 VOORSTEL NR. 37: DE ONAFHANKELIJKHEID VAN DE ADVOCaat MOET IN EEN WETTELIJKE NORM WORDEN VERANKERD - PROPOSITION N° 37 : L’INDÉPENDANCE DE L’AVOCAT DOIT ÊTRE CONSACRÉE PAR LA LOI

Wij beklemtoonden herhaaldelijk hoezeer de advocatuur zou gediend zijn met een wettelijke erkenning van de belangrijkste advocatenplichten. De onafhankelijkheid van de advocaat is dermate belangrijk dat de wet dit belang moet uitdrukken.

Nous avons souligné à maintes reprises à quel point la profession serait servie par la confirmation dans la loi des devoirs les plus importants. L’indépendance de l’avocat doit dès lors être confirmée par la loi.

Wij verwijzen naar de titels nrs. 2.3.4.1, 2.3.5, 2.3.6.4 en 2.3.6.5 van ons rapport.

Nous renvoyons aux titres n°s 2.3.4.1, 2.3.5, 2.3.6.4 et 2.3.6.5 de notre rapport.

4 VIERDE KRACHTLIJN: HET IS WENSELIJK OM DE STRUCTURING VAN DE ORGANISATIE VAN DE JURIDISCHE BIJSTAND GRONDIG TE HERDENKEN – QUATRIÈME AXE : IL EST SOUHAITABLE DE REPENSER LA STRUCTURATION DE L’AIDE JURIDIQUE EN PROFONDEUR

4.1.1 VOORSTEL NR. 38: EEN PILOOTPROJECT VOOR DE JURIDISCHE BIJSTAND – PROPOSITION N° 38: UN PROJET PILOTE POUR L’AIDE JURIDIQUE

Naar onze mening is het noodzakelijk dat ook inzake juridische bijstand, we de structurering van diensten durven te heroverwegen. Wij stellen voor te overwegen om aan advocatenkantoren die de Staat forfaitair vergoedt, een deel van de juridische tweedelijnsbijstand te laten waarnemen. Die kantoren zouden dan via een overheidsopdracht worden aangewezen en zouden worden gelast om de moeilijkste zaken waar te nemen, nl. de zaken die, zoals wij die noemen, de “gepolytraumatiseerden van het recht” betreffen.

Wij steunen in ons rapport het voorstel van Mr. Picard om een pilootproject dat ertoe strekt, als proef, dergelijke advocatenkantoren op te richten en te financieren, mogelijk te maken.

A nos yeux, il est nécessaire qu’en matière d’aide juridique aussi, on ose repenser la structuration des services. Nous proposons de confier à des cabinets d’avocats forfaitairement rémunérés par l’Etat, une partie de l’aide juridique de deuxième ligne. Ces cabinets seraient désignés suite à un marché public et ils auraient principalement pour mission de prendre en charge les cas les plus difficiles, c’est-à-dire ceux qui concernent ceux que nous appelons des « polytraumatisés du droit ».

Nous soutenons dans notre rapport la suggestion de Me Picard de lancer un projet pilote qui permettrait de créer et financer pareils cabinets, à titre expérimental.

5 VOORSTELLEN

PROPOSITIONS

#	Onderwerp	Sujet	Pagina ¹ - page ²
1.	Voorstel nr. 1 - Korte termijn: een hervormde beroepsopleiding, gevolgd door stage	Proposition n° 1 - À court terme : une formation réformée, suivie d’un stage	178
2.	Voorstel nr. 2 - Beoogde oplossing op middellange termijn: beroepsvoorbereidend tweede masterjaar, gevolgd door stage	Proposition n° 2 - Solution envisagée à moyen terme : formation professionnelle pendant le deuxième master, suivi du stage	182
3.	Voorstel nr. 3 : onverenigbaarheden herleiden	Proposition n° 3 : réduire le régime des incompatibilités	211
4.	Voorstel nr. 4 : de uitoefening van politieke ambten of mandaten	Proposition n° 4 : l’exercice de fonctions ou mandats politiques	214
5.	Voorstel nr. 5 : een advocaat kan bediende van een advocaat of advocatenvennootschap zijn	Proposition n° 5: un avocat peut être l’employé d’un avocat ou d’une société d’avocat	230
6.	Voorstel nr. 6 : Mobiliteit bij jongere advocaten bevorderen	Proposition n° 6: Favoriser la mobilité des jeunes avocats	238
7.	Voorstel nr. 7: advocatenerelonen worden aan het gemeenrecht onderworpen	Proposition n° 7: soumettre les honoraires des avocats au droit commun	261
8.	Voorstel nr. 8 over de advocatenvennootschap op het tableau	Proposition n° 8 sur la société d’avocats au tableau	271
9.	Voorstel nr. 9: de bewaking van de digitale rechtsstaat samen met de Ordes via een op te richten orgaan volgens het model geboden door de wet van 18 juli 1991	Proposition n° 9: veiller à l’état de droit digital avec les Ordres par un organe à créer selon le modèle livré par la loi du 18 juillet 1991	281
10.	Voorstel nr. 10: de bevordering van investeringen in nieuwe technologieën via een tax shelter –	Proposition n° 10: favoriser les investissements dans les nouvelles technologies par l’instauration d’un tax shelter	283

¹ Van ons rapport.

² De notre rapport.

11.	Voorstel nr. 11 (in hoofdorde): uitvoerbaarverklaring van de advocatenakte	Proposition n° 11 (à titre principal) : donner force exécutoire aux actes d’avocat	291
12.	Voorstel nr. 12 (in subsidiaire orde): een eenvoudige procedure om advocatenakten uitvoerbaar te verklaren	Proposition n° 12 (à titre subsidiaire) : une procédure simple pour donner force exécutoire aux actes d’avocat	293
13.	Voorstel nr. 13 : de collectieve herstellvorderingen van gemeen recht in ons Gerechtelijk Wetboek invoegen	Proposition n° 13 : accueillir dans notre Code judiciaire les actions en réparation collective de droit commun	322
14.	Voorstel nr. 14 : toelaten dat advocaten een daadwerkelijkere rol spelen bij collectieve vorderingen	Proposition n° 14 : permettre aux avocats de jouer un rôle plus effectif dans les actions en réparation collective	349
15.	Voorstel nr. 15 : de figuur van de advocaat-vereffenaar van schade in het leven roepen	Proposition n° 15 : créer le rôle d’avocat – liquidateur de dommages	356
16.	Voorstel nr. 16 : de uitdrukkelijke bevestiging van het beroepsgeheim van de advocaat in het strafwetboek	Proposition n° 16 : la confirmation expresse du secret professionnel de l’avocat dans le code pénal	396
17.	Voorstel 17 : de oprichting van een rechtscollege van het beroepsgeheim	Proposition 17 : la création d’une juridiction du secret professionnel	397
18.	Voorstel nr. 18 in hoofdorde : vereniging van de Ordes volgens het rechtsgebied die de OVB en de O.B.F.G vandaag bestrijken	Proposition n° 18 (principale) : regroupement des Ordres selon les ressorts actuels de l’OVB et de l’O.B.F.G	423
19.	Voorstel nr. 19: De voorzitters en bestuurders van de ordes worden bij algemeen stemrecht verkozen	Proposition n° 19: élection des présidents et administrateurs des ordres au suffrage universel	471
20.	Voorstel nr. 20: De invoering van de gelijkheid man/vrouw in de organen van het beroep	Proposition n° 20 – L’instauration de l’égalité des genres dans les organes de la profession.	472
21.	Voorstel nr. 21 (ondergeschikt) : vereniging van de Ordes op het niveau van de arrondissementen	Proposition n° 21 (subsidiaire) : regroupement des Ordres au niveau des arrondissements	473
22.	Voorstel nr. 22 (ondergeschikt) : Uitbreiding van de bevoegdheden van de communautaire Ordes	Proposition n° 22 (subsidiaire) : élargissement des compétences des Ordres communautaires	478
23.	Voorstel nr. 23 (ondergeschikt) : een betere organisatie van de	Proposition n° 23 (subsidiaire): une meilleure organisation des	483

	communautaire Ordes	Ordres communautaires	
24.	Voorstel nr. 24 (ondergeschikt) : De gelijke vertegenwoordiging man/vrouw binnen de ordinale overheden verzekeren	Proposition n° 24: assurer une représentation équitable des deux genres dans les institutions ordinales	486
25.	Voorstel nr. 25 (ondergeschikt) : organisatie van de Raden van de Orde	Proposition n° 25 (subsidaire): organisation des conseils de l’Ordre	488
26.	Voorstel nr. 26 : algemene bepaling centralisatie en registratie van klachten tegen advocaten	Proposition n° 26: disposition générale quant à la centralisation et généralisation des plaintes contre des avocats	518
27.	Voorstel nr. 27 : reparatie van de wet van 2006	Proposition n° 27 : réparation de la loi de 2006	519
28.	Voorstel nr. 28 : uitbreiding van de disciplinaire bevoegdheid tot rechtspersonen die op het tableau zijn ingeschreven	Proposition n° 28 : étendre la compétence disciplinaire aux personnes morales inscrites au tableau	535
29.	Voorstel nr. 29 : versterking van het rechtskader betreffende de voorlopige maatregelen die de stafhouder kan bevelen	Proposition n° 29 : renforcer le cadre légal relatif aux mesures provisoires que peut ordonner le bâtonnier	536
30.	Voorstel nr. 30 : over de wettelijke hypotheek van de Orde -	Proposition n° 30 : quant à l’hypothèque légale de l’Ordre	540
31.	Voorstel nr. 31 : de invoering van disciplinaire financiële sancties	Proposition n° 31 : introduction de sanctions financières disciplinaires	542
32.	Voorstel nr. 32 : samenstelling van de tuchtraad (variante 1)	Proposition n° 32 : composition des Conseils de discipline (variante 1)	543
33.	Voorstel nr. 33 : samenstelling en werking van de tuchtraden van beroep	Proposition n° 33 : composition et fonctionnement des Conseils de discipline d’appel (variante 1)	549
34.	Voorstel nr. 34 : samenstelling en werking van de tuchtraden en de tuchtraden van beroep	Proposition n° 34 : composition et fonctionnement des Conseils de discipline et Conseils de discipline d’appel (variante 2)	552
35.	Voorstel nr. 35 : oprichting van een College van Toezicht	Proposition n° 35 : création d’un Collège de supervision (variante 1)	557
36.	Voorstel nr. 36 : de Hoge Raad voor de Justitie met de taken van toezicht belasten -	Proposition n° 36 : attribution d’un rôle de supervision au Conseil Supérieur de la Justice (variante 2)	561
37.	Voorstel nr. 37 : de onafhankelijkheid van de advocaat	Proposition n° 37 : l’indépendance de l’avocat doit être consacrée par	562

	moet in een wettelijke norm worden verankerd	la loi	
38.	Voorstel nr. 38 : de oprichting van de pilootkantoren van de juridische bijstand	Proposition n° 38: la création de cabinets pilotes en matière d’aide juridique	572